

פרטיכל מס 2/6

מישיבת ועדת הנמפים

ביום ג', כד' אב חש"י - 7.8.50.

נוכחים:

היו"ר ד"ר א. גרנות
א. חושי
פ. נפתלי
ד"ר י. בדר
א. בן-אליעזר
א. מ. גניחובסקי
ב. רפפור
י. אפרתי
א. הרצפלד
י. רוקח
ד"ר מ. פנה

מזמנים:

שר האוצר א. קפלן
ד"ר לנדאור - משרד האוצר
ד"ר פורת - משרד האוצר
ג"ב הנמן - משרד המשפטים
י. פינקלשטיין - משרד העבודה
ש. שפיבק - ממעט האוצר
מ. אילון - מזכיר הועדה

סדר היום:

- א. עבודת הועדה
- ב. תקציב המיתוח
- ג. תקציב הבטחון.

הישיבה נפתחה בשעה 09.45.

א. עבודת הועדה:

היו"ר ד"ר א. גרנות:

עלינו לפי ששבוע כמה וכמה עניינים;
תקציב הפיתוח וחוק תקציב הפיתוח;
המלווה העטמי; הארנונה; רישום
קרקעות בקשר עם העיריות; חוק הערבויות.

אם נשיים היום את תקציב הפיתוח, נוכל
לגשת מחר לדיונים בעניינים האחרים.

ב. תקציב הפיתוח:

הסתיגויות שהוכנסו ע"י חבר הכנסת לביא:

היו"ר ד"ר א. גרנות:

חבר הכנסת לביא הגיש שלוש הצעות בקשר
עם תקציב הפיתוח. את הצעותיו לא
חזקבלנה, אני מניח שהוא ידרוש זכות להסתיגות. (קורא את שלוש
ההצעות). נצטרך להחליט אם לקבל את ההצעות, ואם לתת למר לביא
זכות להסתיגות בכנסת.

בפעיק "גידול צאן ובהמות עבודה"
מציע חבר הכנסת לביא להעלות את הסכום מ-150,000 ל"י ל-350,000 ל"י.

כן מציע חבר הכנסת לביא לקחת מהרזרבה
סכום של 300,000 ל"י להקמת שתי חוות לימוד לחקלאות, ולחייב את
הממשלה בחוק להגשים את פעולת הקמת החוות ולקיים אותן.

חבר הכנסת לביא מסתייג מההוצאה
ליעור סתוך כפפי הרזרבה.

על הפעיק הראשון שבהצעותיו של מר
לביא עברנו כבר; אני מבין לחזור אליו, ולהעמיד את הצעתו של
מר לביא להצבעה. אשר לחוות חקלאיות, ימשיך להעמיד את ההצעה
להצבעה, אולם, פעיק זה אינו קשור עם תקציב הפיתוח, ואינני יודע
אם המציע יוכל לקבל זכות להסתיגות על ענין שאינו שייך הנה כרגע.
את ההצעה השלישית אעמיד להצבעה כאשר נגיע לרזרבה. הקמת בית ספר
אינה השקעה שיש בה אותה מידת הבטחון שאנו דורשים במעייבים של
תקציב הפיתוח; ההצעה בקשר לחוות הלימוד שייכת לתקציב הרגיל.

מר האוצר א. קפלן:

מאחר שהוא ידרוש זכות להסתיגות, אני
מציע לתת לו את הדבר.

ס י ב ו ם :

הועדה לא קבלה את שתי הצעותיו הראשונות
של מר לביא. הוחלט לתת למציע זכות
להסתיגות בשני מעיפים אלה (גידול צאן ובהמות עבודה - 350,000 ל"י;
חוות לימוד חקלאיות, הקמה - 300,000 ל"י). הוחלט לתת למר
לביא זכות להסתיגות בקשר להצעה בדבר החוות, בהנחה שהסתיגות
תהיה רק בקשר לבקמת החוות.

ש. דיין:
אני דורש להקים 20 ישובי פלחה, ולא
12 ישובים; את המקור בכסף אני מציע
לקחת מתקציב הצינורות להשקאה. אני מציע
להפחית מיליון ל"י מההוצאות לצינורות, ולהגדיל את התקציב של
3 מיליון ל-4 מיליון ל"י לישובי פלחה.

ס י כ ו ם :
הועדה דחתה את הצעת ש. דיין. מר ש.
דיין שומר לעצמו זכות להסתייגות בענין זה.

תקציב הפיתוח - פעולות פיתוח הנגב:

ב. רפטור:
אני מציע להוסיף מיליון והצי ל"י
למעיק זה.

ס י כ ו ם :
הועדה דחתה את הצעת ב. רפטור; ב.
רפטור שומר לעצמו זכות להסתייגות.

תקציב הפיתוח - תיכנון:

ד"ר י. בדר:
אני מציע להוריד את הסכום במעיק זה
ללירה אחת.

שר האוצר א. ספלן:
מעיק זה הוא בעקר למפעלי מים, לקדיחת
בארות ולמוסכים בחו"ל.

ס י כ ו ם :
הועדה דחתה את הצעתו של ד"ר בדר; ד"ר
בדר שומר לעצמו זכות להסתייגות בענין זה.

תקציב הפיתוח - רזרבה:

שר האוצר א. ספלן:
קבענו לעצמנו בקוים כלליים ממרות אחדות
שלהן אנו רוצים להקדיש סכומים כחוך
תקציב רזרבה זו. טרם קבענו את הסכומים.
המטרות הן: ייעור, בחי ספר, מקויות בישובי העולים, ויתכן שיהיה
סכום לקו מים מקביל לירושלים; הצינור הקיים כיום הוא צר יותר
החל משער הגיא, כך שלא כל כמות המים שאפשר להעביר עוברת לירושלים.
ההלואה לייעור, אם לא יעבור הדבר לקק"ל, תהיה הלואה לממשלה. מתקציב
הפיתוח הקיים נתנו רבע מיליון ל"י לבחי ספר. אמרתי שאני מקווה
להשיג עוד רבע מיליון למטרה זו. אם יחברר שהסכום לא יספיק,
נקח עוד רבע מיליון מהרזרבה. הסכום למקוואות הוא לנקודות החדשות.
אנו נבנים 20,000 ל"י ~~במטרה~~ ריזיקו, ואם הדבר לא יספיק, נמשיך
להלוות למטרה זו בשנים הבאות. סכום זה ישמש ערבות נגד נזקים.

א. מ. גניחובסקי: מה שאמר שר האוצר בקשר למקואות הוא בנגוד למה שמוכח עם שר הדתות. נקבע תקציב משרד הדתות, ומלבד זה נאמר שבתקציב הפיתוח יהיה סכום למקואות, ויסדרו את זה, כשט שמסדרים למשל צרכניות. דבר זה אינו נוגע לוועדה כרגע, אבל רציתי שהחברים יידעו מה המצב.

בוועדה זו סוכם להקציב 300,000 ל"י לבנייני דת מתקציב הפיתוח, מהרזרבה. ד"ר גרנות אמר שאם מר פנקס יאשר זאת, הוא יקבל את הדבר. כיון שאני רואה שמחלקים למעשה את הרזרבה כבר מכעת, אני מזכיר שוב את החלטת הוועדה בעניין זה.

היו"ר ד"ר א. גרנות: לא אמרתי שמה שמר פנקס יגיד יקום; אמרתי שאינני מוכן להתוכח על כך, מאחר שיש לברר מה היתה העובדה, ונשאל את היו"ר הקבוע של הוועדה מה היו העובדות בעניין זה. לעת עתה אין מחלקים את הרזרבה, אלא הממשלה קבעה מספר דברים אשר להם יוצאו כספים מתקציב מהרזרבה. יהיו עוד צרכים שיסופקו מכספי הרזרבה.

ד"ר י. בדר: אינני רואה טעם בבניית תקציב בצורה זו. אם יש צרכים קונקרטיים, יש להכניס אותם לעצם התקציב; אם אין צרכים קונקרטיים, צריך למצוא את האמצעים למשהו שיחגלה את "ע"י העברה מסעיה למעיה. התקציב גדול, ובכל מעיה ישנה רזרבה ניכרת; הפכומים כלליים ומעורפלים. אני מציע להוריד את הרזרבה ל-400,000 ל"י.

היו"ר ד"ר א. גרנות: דוקא בתקציב הפיתוח שאינו בעצם תקציב מעובר, יש צורך ברזרבה גדולה.

י. רוקח: האם יפו נמללת בין המקומות החדשים שלהם יינחנו מקואות? 90% מתושבי יפו הם עולים, האם התושבים מעבר לירקון יהיו זמאים לקבל הקצבה למקווה?

אני מבקש לקבוע סעיה "בתי ספר", אחרי הסעיה "הלאות לרשויות המקומיות", ולהגדיל את הסכום לבתי-ספר למיליון ל"י. קבענו שחפי מיליון ל"י ל"א" נקה מהתקציב לבנינים ממשלתיים; רבע מיליון ל"י מתוך סכום זה הקציבו לבתי ספר. רבע מיליון ל"י יילקחו מתקציב הרשויות המקומיות; רבע מיליון ל"י יילקחו מהרזרבה, אני מציע לקחת עוד רבע מיליון ל"י מהרזרבה לבתי-ספר, נלרשום בס"ה סכום של מיליון ל"י בסעיה מיוחדת שיקרא "בתי-ספר".

שר האוצר א. קפלן: דובר בערך על 100,000 מקואות. האעת החלוקה נמצאת בידי משרד הדתות. הכוונה היא לעזור בייחוד לנקודות החדשות. אם יגיע חורם של העיר יפו או של תושבי עבר הירקון, אינני יודע, כי האעת נמצאת בידי המשרד, אשר יתחשב בצרכים הדחופים ביותר.

לתקציב של 65 מיליון ל"י יש הכרח ברזרבה של לפחות 3%. אני מציע לא להקטין את הרזרבה, יש לתח אפטרות לממשלה לשקול מה הם הצרכים הדחופים ביותר, בלי לבוא לכנסת בכל פעם עם הצעות חוקים.

היה נדמה לי שבישיבה הקודמת הפכים מר רוקח
לסכום של 500,000 ל"י לבתי ספר. מסכום זה הוצאנו כבר רבע
מיליון ל"י בארבעה התודשים הראשונים. אם יתברר שיחסר כסף,
אחרי שנקח עוד רבע מיליון ל"י מהעיריות, נקח עוד רבע מיליון
ל"י מהרזרבה.

ג. רוקח:
אני עומד על הסתייגותי; אני מציע
מיליון ל"י לבתי ספר בסניף סיוח.
כן אני מציע לתת סכום של 500,000
150,000 ל"י מהרזרבה לבנין בתי ספר. בגלל הפיזור של המחנות,
ישנו מספר רב של עולים בערים, והם לנים על ספסלים וכו'.

הינ'ר ד"ר א. גרנות:
אנו יכולים להעביר את ההצעות בקשר
לחלוקת הרזרבה לתשומת לב שר האוצר.

ג. רוקח:
אני מציע להקטין את הרזרבה למיליון
ל"י; ע"י ההורדה של חצי מיליון ל"י
לבתי ספר, ע"י ההורדה של 150,000 ל"י
לבנין בתי ספר, וע"י הורדה נוספת של 100,000 ל"י להגדלת תקציב
התיכונן, אני מגיע לסכום זה.

א. חושי:
הריכוח הזה עושה רושם בלתי רציני.
או שאנו מקבלים את הצעות מר רוקח,
או שאנו דוחים אותן. את ההצעות
אינן מתקבלות, איננו יכולים להעביר אותן לתשומת לב שר האוצר
לעיון, ואיננו יכולים לומר ששר האוצר יקח אותן בחשבון.

ד"ר א. גרנות:
במקרה שההצעות אינן מתקבלות, אנו
יכולים להעביר אותן כחומר לשר האוצר.
דבר זה אינו מחייב את השר.

פ. נפתלי:
אני מציע נגד ההצעה להוריד 500,000
ל"י מהרזרבה לבתי ספר, בהתחשב עם
החלטה הועדה ש-250,000 ל"י מוקדשים
לבתי ספר. אם יהיה ערעור של הממשלה על החלטה זו, יכול הדבר
להשפיע על אופן האבטחי בכנסת על ההסתייגות של מר רוקח.

ס. י. פ.:
הועדה דחתה את הצעת ד"ר בדר להקטין
את הרזרבה ל-400,000 ל"י. ד"ר בדר שומר
לעצמו זכות להסתייגות.
הועדה דחתה את הצעת מר רוקח להקטין
את הרזרבה למיליון ל"י לפי הפירוט הנ"ל; בן דחתה הועדה את הצעת
מר רוקח לתת לבתי ספר מיליון ל"י. מר רוקח שומר לעצמו זכות
להסתייגות.
הועדה דחתה את הצעת חבר הכנסת לביא
לא להקציב סכומים לייצור מחוך הרזרבה. נשמרה למר לביא זכות
להסתייגות.
הועדה קבלה את הצעת הרזרבה כפי שהוגשה
ע"י האוצר - 1,800,000 ל"י.

תקציב הפיתוח - הוצאה:

ס י כ ו ם :
הועדה אישרה את תקציב הפיתוח, תקציב
ההוצאה, בסך 65 מיליון ל"י, ודחתה
את הצעת חברי מפ"ם לתקציב הוצאה
בסך 90 מיליון ל"י.

תקציב פיתוח - הכנסות:

שר האוצר א. קפלן:
לפי ארבעת החודשים האחרונים, אפשר
לחשוב שהסכום המוצע כאן על חשבון
המלווה של הבנק לייצוא וייבוא של
ואשינגטון הוא סכום ריאלי, אם לא יקרה דבר בארצות הברית, בקשר
עם המצב הבינלאומי.

ד"ר י. בדר:
אני מציע להוריד מסכום זה לירה אחת.

הינ'ר ד"ר א. גרנובה:
חבר הועדה בן-אליעזר הציע להקטין
את ההכנסה משטרי מרקעין ב-2/2 מיליון
ל"י. הוא מציע להכניס, ע"י מכירת
אדמה, 5 מיליון ל"י. במחצית הסכום הוא רוצה להקטין את הסכום
משטרי מרקעין, וב-2/2 מיליון ל"י הוא רוצה להגדיל את תקציב
הפיתוח.

י. רוקח:
אני מציע לקבל 5 מיליון ל"י מארמות
הסייכות לנפקאים.

שר האוצר א. קפלן:
רק לפני כמה ימים קבלנו את חוק
רשות הפיתוח, שלפיו תוכל רשות הפיתוח
להוציא מהכנסותיה לפי הכללת ועדת
הכלכלה ובאישור ועדת הכספים, או לפי החלטת הכנסת. אני מקווה
שלוש חודשי תהינה הכנסות, אולם, הייתי מזהיר אתכם מלהחליט
כעת מה יהיה השמוש בהכנסות אלו. אנו משתמשים בהכנסות כדי להקטין
את מתזור השמרות. אם תרצו אח"כ לשתמש בתקציב למטרות מסוימת,
תוכלו לעשות זאת. הכסף לא יוצא אם לא תהיה החלטה מיוחדת של
ועדת הכספים, ואין להחליט על השמוש בו מבעת.

ד"ר י. בדר:
אני מקווה שדברי שר האוצר אינם מרמזים
לכך שמחוק לתקציב הפיתוח יהיה תקציב
רשות הפיתוח, לא תקציב אדמיניסטרטיבי
אלא תקציב פיתוח נפרד. לא תצמח לנו ברכה מריבוי מוסדות פיתוח.

על הרעיון של מכירת קרקע לשם מימון
שמעתי עוד אשחקר. כשדנו על התקציב הרגיל יצאו לי לחכות בענין
זה עד לדיונים על תקציב הפיתוח. יש להביא את הרעיון הזה לכנסת;
הייתי מעדיף שתעשה זאת הועדה, אולם, אחרת, אנו נביא את הדבר
מהמתיגות.

י. רוקח:
אחד מהדבריה הגרועים ביותר
במדינה הוא ריבוי בשטרי מרקעין.
הסכום הזה הוא גדול מדי. השם של
רשות הפיתוח אינו יכול להיות זה ריק. אני מוכן לתת לפעולה

זן שם שלא יהיה בולט מבחינה פוליטית: "מכירת רכוש". יש במדינה רכוש רב שאינו קשור דוקא עם נפקדים, כגון רכוש גרמני, ועוד. אני מציע לקבל 5 מיליון ל"י ממכירת רכוש. אפשר יהיה להקטין את שטרי המקרקעין בסכום זה.

שר האוצר א. קפלן:
אני מתקשה להבין על מה הויכוח. ברגע זה מתקשים להעריך את תוצאות הפעולה שאנו מחילים בה. במידה שהפעולה תצליח, תהיה לנו אפשרות להשקיע את הכסף בשטרי האוצר או שטרי מקרקעין. אחרת, נביא הצעה לשמוש אחר לוועדת הכספים. אי אפשר להטיל עלינו חובה למכור 5 מיליון ל"י. יכול להיות שתהינה עוד תוצאות. המדובר עכשו הוא בקרקע מסביב לנחניה. מתנהל מו"מ, ועלינו לשקול מה עדיף, להגדיל את מהירי הקרקע ולעשות את העבודות בעצמנו, או לחייב את אלה שיקנו את הקרקע לעשות את העבודות. גם אני רוצה להקטין את שטרי האוצר ושטרי המקרקעין. במידה שתהינה הכנסות מן הרכוש, ולא תהינה החלטות נוספות לתוצאות, נקטין את השטרות.

יש לי רצון לתת בענין זה לין קדימה למטבע זר ולמפעלים צבוריים. אולי בעוד חודש אדע יותר על הפעולה שתיעשה.

הינ'ר ד"ר א. גרננת:
אנו יכולים להגיד שבמידה שתהינה הכנסות, ייעשה כל המאמץ כדי להפחית את כמות השטרות, והממשלה תגיד לנו מה יותר חשוב, שטרי מקרקעין או שטרי האוצר.

שר האוצר ז. קפלן:
הסעיף השלישי של ההכנסות הוא מלוות בארץ ובחו"ל - 10 מיליון ל"י. ישנו עוד סכום לבטחון על היבוא מלוות.

ד"ר ט. טנה:
אני מציע להוסיף עוד שני מלוות, מלוות פנימי בסך 15 מיליון ל"י ומלוות מיוחד המורה זהב, ופקדונות אי"ם בחו"ל - 10 מיליון ל"י. אני מבקש את שר האוצר לסכם את המלוות.

ה"ר י. בדר: מה פירוש בחו"ל?

שר האוצר א. קפלן:
ד"ר טנה מציע מלוות בסך 35 מיליון ל"י, מלבד המלוות לבטחון. אני חושב שסכום זה הוא פנטסטי. אי אפשר לבנות על כך.

אנו מצברים על מלוות בארץ בגבולות של 20 - 25 מיליון ל"י. הלואי ונצליח לגבות את הסכומים האלה. אנו רוצים לחלק את הסכום לשלושה: (א) מלוות עממי - 12 מיליון ל"י; (ב) מלוות בנקים - 5 מיליון ל"י; (ג) בקשר למלוות שלשי יש הצעות שטרם הספקנו להחליט בקשר אליהן. יתכן שבעצם הפגרא נצטרך לקרוא לישיבת ועדת הכספים בענין זה. מתנהל מו"מ איך לנסות ולהגדיל את הרזרבה של מטבע זר. את המלוות לבנקים נמינו להבטיח. יש כנראה תקוה שנקבל אותו בתנאי אחר. אנו רוצים לקחת אחוז מסוים מן הפקדונות. טענת הבנקים היא, מה יהיה אם אחוז הפקדונות יקטן בהרבה. אם תהיה הגדלת הפקדונות, הם יצטרכו להוסיף. יתכן שנצטרך למצוא סדור מתאים במקרה של הקטנת הפקדונות במידה ניכרת.

אינני מציע להגדיל כעת את הסכום

של 20 - 25 מיליון ל"י. אינני יודע אם נספיק להוציא את כל הכסף הזה השנה. אם יהיו לנו חמשה מיליון ל"י מיותרים, נשתמש בהם כדי להקטין את השטרות, ולעניני הסוכנות היהודית. הפרוצדורה הפשוטה שהצעתי לא תתקבל כנראה, כי הבנק אינו מוכן לעשות דיסקונטו על שטרות הקק"ל. מצב הליקוידיות הוא כזה שהבנק אינו מוכן לקבל על עצמו לעשות דיסקונטו. הליקוידיות הרשמית של הבנק מגיעה ל-45%, אך 40% מתוך זה הם שמרי המדינה. אם אקח בחזרה את השטרות, אצטרך להעבירם למחלקת האוצר. במטבע ממש יש לבנקים 6% - 5%, אלא שבכל רגע שהם יהיו זקוקים לכסף, הם יוכלו לתחליף. הם אינם יכולים לעשות זאת בשמרי הקק"ל. במידה שהקק"ל תשלם, אנו נפדה את שמרי המקרקעין. אני מסכים למחוק את המלה "חול" . אני יכול לומר כאן, אבל לא בכנסת, שאנו עושים מאמצים לגייס מטבע זר מתו"ל ע"י מלוות. מתנהל מו"מ עם שוויצריה על קבלת רשות להשיג להציע שם הגרלה או מלוות, ומשם, לכל אירופה. יכול להיות שהדבר ייצא לפעל. אם הדבר יסודר, נזמין את ועדת הכספים לישיבה בפגרא.

ד"ר מ. סנה:

אינני מתנגד למה ששר האוצר מציע, אלא שאני אציע משהו אחר. אני מסכים לתח איגרות חוב בדולרים, כדי למשוך הון.

שר האוצר א. קפלן:

אני רושם לפני את הסכמתך.

ד"ר מ. סנה:

ימסרו את הזהב לאוצר, והאוצר יתן איגרות בדולרים עם רבייה הוגנת. אם יגידו לי שבעוד זמן מה יכניסו הצעה

כזו, אשתוק.

שר האוצר א. קפלן:

הצעה כזו היא לשם הפגנה והברחת זהב בלבד.

ד"ר י. בדר:

מציע להפחית את הסכנסה מתגמולים על חשבון הציוד מהמלווה האמריקאי במאת אלף ל"י.

י. רוקח:

חלק מאנשי החקלאות שילמו במזומנים מכמה טעמים. כסף זה הנכנס מסעיה זה של התגמולים על חשבון הציוד מהמלווה האמריקאי, לקרן הבנק לחקלאות.

שר האוצר א. קפלן:

את כל הכסף שאנו מקבלים השנה בחזרה, אנו משקיעים לפיתוח, על ידי הבנק או ע"י צינורות אחרים. הכסף שיהזירו יצטרף *

ל-3/2 מיליון ל"י.

ס י כ ו ם :

הועדה אישרה את סכום ההכנסה מסעיף
"מלווה הבנק לייצוא וייבוא של ואשינגטון"
בסך $16\frac{1}{2}$ מיליון ל"י. ד"ר בדר שומר
לעצמו זכות להסתייגות, ומציע להוריד מסכום זה לירה אחת.

הועדה אישרה את סכום ההכנסה מסעיף
"שטרי מקרקעין" בסך 35 מיליון ל"י.

מר א. בן-אליעזר שומר לעצמו זכות
להסתייגות, ומציע להפחית משטרי המקרקעין $2\frac{1}{2}$ מיליון ל"י, ע"י
מכירת קרקעות בסך 5 מיליון ל"י; את בן אליעזר מציע להגדיל
את תקציב הפיתוח ב- $2\frac{1}{2}$ מיליון ל"י.
מר י. רוקה שומר לעצמו זכות להסתייגות,
ומציע להקטין את סכום שטרי המקרקעין ב-5 מיליון ל"י, ע"י
מכירת קרקעות בסכום זה.

הועדה קבלה את ההנחה שאם תהינה הכנסות
מרשות הפיתוח, ייעשו כל המאמצים כדי להקטין את כמות שטרי המדינה.

הועדה אישרה את ההכנסה מ"מלוות בארץ"
בסך 25 מיליון ל"י, בשתי צורות; אם תהיה צורה שלשית של מלווה,
תיקרא ישיבת הועדה בימי הפגרא בקשר לכך.

הועדה דחתה את הצעת ד"ר סנה לעשות
מלווה בסך 35 מיליון ל"י, בשתי צורות, א) מלווה חובה פנימי;
ב) מלווה מאוחד תמורת זהב ופקדונות אי"ם בהו"ל. ד"ר סנה
שומר לעצמו זכות להסתייגות.

הועדה אישרה את תקציב הפיתוח - הכנסה,
בסך 65 מיליון ל"י; ד"ר סנה המציע הכנסה של 90 מיליון ל"י לתקציב
הפיתוח שומר לעצמו זכות להסתייגות.

הועדה אישרה את תקציב הפיתוח - הוצאה
בסך 65 מיליון ל"י; ד"ר סנה המציע הוצאה של 90 מיליון ל"י שומר
לעצמו זכות להסתייגות.

תקציב הפיתוח - צורת הדיון בכנסת:

ב. רפפורט:
האם הדיון בכנסת יהיה באופן מפורט
על כל סעיף?

היו"ר ד"ר א. גרנות:
אני מסכים לכך שאם תהינה למישהו
מספר הסתייגויות על סעיף, כגון, סעיף
התקלאות, הוא ידבר על כולן בבת אחת,
ויחסוך, עי"כ, זמן ודבורים.

ד"ר מ. פנה:
אני מבקש את יו"ר הועדה לבוא בדברים
עם יו"ר הכנסת, כדי שגם במליאה תהיה
הצבעה על שתי ההצעות לתקציב הפיתוח
באופן מקביל. אינני רוצה להצביע נגד תקציב הפיתוח של הממשלה.
לכן אני מבקש שיצביעו תהילה מי בעד 65 מיליון ל"י, ואח"כ, מי בעד
90 מיליון ל"י.

היו"ר ד"ר א. גרנות:

אם נדבר קודם על הכנסות, ונחליט על הכנסות בסך 65 מיליון ל"י, לא הוכלו לבוא בהצעה להוציא 90 מיליון ל"י.

ד"ר מ. סנה:

אם מעמידים להצבעה את הסכום הכולל של ההכנסות, ואח"כ ~~ההוצאות~~ עוברים להוצאות, נוטלים מהאופוזיציה כל טעם לדרוש הגדלה בסעיפים מסוימים. לכן אני מציע שאחרי הדיון תהיה הצבעה כוללת על ההכנסה וההוצאה.

ד"ר בדר:

לא אצביע כאן נגד הסכום הכולל. אבל קשה להסכים לשיטה שלפיה שאילו קיים ניגוד בין הפיתוח לבין השקעות הון. לכן אבקש שבמליאה תהיה הצבעה בעד התקציב, נגדו, וכו', גם בנוגע לאספה"כ ההכנסות וגם בנוגע לסה"כ ההוצאות.

א.מ. גניחובסקי:

אני מציע לבקש את הנשיאות לתת 15 דקה לכל הסתייגות, כי כל הסתאות מקיפה מיליונים.

י. אפרתי:

אני מציע להלק את ההסתייגויות לפע מעיפי המשנה, ולתת רבע שעה לכל סעיף. לפי דעתי יש חמשה סעיפים באלה.

היו"ר ד"ר א. גרנות:

לסעיפים הגדולים, תעשיה, חקלאות, שכון ותחבורה, אפשר לתת רבע שעה. לכל יתר הסעיפים אפשר לתת 5 דקות.

י. רוקח:

אני מציע לתת 15 דקה לכל סעיף.

ב. רפפור:

אני מציע לתת לשכון, תעשיה, תחבורה וחקלאות רבע שעה כל אחד. לכל יתר הסעיפים, אפשר לתת חמש דקות.

ד"ר י. בדר:

אם רוצים לחסוך בזמן, יש לעשות זאת ע"י ריבוי ההסתייגויות ולא ע"י קבוצת הזמן. אני מציע לתת 15 דקה לכל סעיף, ולסעיפים 2,3,4,5, לרכז את הדבור ב-15 דקה.

ה י כ ו ם :

הוחלט להעביר את דעות חברי הוועדה בקשר לזמן הדבור על ההסתייגויות לנשיאות הכנסה.

חוק תקציב הפיתוח:

ד"ר פורת:

נוסח החוק הזה סודר בעקבות הנוסחה המקובלים לגבי חוקי תקציב. השינויים הם בהתאמה לתקציב הפיתוח.

השוני במעיקף הראשון הוא במלים: "בדרך של השקעות יסוד ומלוות", אשר אינן קיימות בחוקי הקציבים אחרים. תקציב הפיתוח שעבר היה בלי המלה "יסוד".

י. רוקח:
אני מציע להוסיף את המלים "השתתפות" לשם השקעות. אני מציע שתהינה הקצבות מתקציב הפיתוח. בתקציב הרגיל יש השתתפות בהחזקה אבל לא בבנייה ובהשקעות. יש מפעלים שעל המדינה להשתתף בהקמתם ובפיתוחם, כגון בתי חולים, בתי ספר וכו'.

כ. נפתלי:
הממשלה יכולה לומר שהיא משקיעה, אם נניח ביה החולים שניבנה נשאר בבעלותה. אם המוסד נשאר בידי גוף אחר, זו הקצבה ולא השקעה. הקצבה אינה יכולה להיות לפי הכתוב כאן, אלא רק הלואה.

י. רוקח:
אני רוצה שהדבר ייכתב בתוק, כי אחרת הממשלה תגיד שאין לה רשות להשתתף.

היו"ר ד"ר א. גרנות:
היית צריך ללחוץ בעד הפרינציפ הזה בזמן הדיונים על התקציב. חוק התקציב נותן מסגרת חוקית למה שכתוב בתקציב, ואינו מכניס פרינציפים חדשים, אם לא הצלחת להכניס למטרת השתתפות סכומים בתקציב, אי אפשר להכניס את הדבר הזה בחוק התקציב.

ד"ר ברך:
אחרי המלה "מלוות", אני מציע להוסיף את המלים "שכספם לא ישמש אלא להשקעות" יסוד". לא כל מלווה ראוי למימון מכספי פיתוח, אלא מלווה שמטרתו השקעות יסוד. אחרי סעיף קטן א' אני מציע סעיף קטן ב': "השקעה יסוד, השקעה בבנייה קבע על כל סוגיה, או ביסוד קבע, או בשפורם, עד כמה שהם גורמים להגדלת ערך הרכוש או להגדלת פריון העבודה".

היו"ר ד"ר א. גרנות:
איננו יכולים להוסיף דברים חדשים בחוק, אלא לתת צורה חוקית למה שנאמר עד עכשו. אני מציע לכתוב במעיקף א': "בדרך של השקעות יסוד ומלוות למטרות השקעות יסוד".

פ. נפתלי:
אני מסכים להצעת ד"ר גרנות. ההגדרה שד"ר ברך רוצה לתת היא בניגוד לכמה מעיפים שקבלנו על החובצאות. אנו נותנים סכום ירוץ להלוואות לתעשייה ע"י אוצר לתעשייה; אנו מתחילים להלוות לבנק לתקלאות; אם אוצר לתעשייה יתן הלוואות למפעלי פיתוח, לא נוכל לברוק את הכוונת. הוא בדיוק בבניינים או בדבר אחר.

י. רוקח:
אני מציע לכתוב "הקצבות בהשקעות יסוד של מוסדות עירוניים וצבוריים".

הועדה אישרה את סעיף 1(א) של חוק תקציב הפיתוח, בתוספת המלים "למטרת השקעות יסוד", אחרי המלים "בדרך של

ס י ב ו ם :

השקעות יסוד ומלוות".

מר רוקה שומר לעצמו זכות להסתייגות; ד"ר בדר שומר לעצמו זכות להסתייגות.

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 1(ב):

פ*

ד"ר פורת:

בחוק תקציב הביניים אפריל - יוני 1950, נקבע בסכום של 21 מיליון ל"י על חשבון תקציב הפיתוח השוטף. התקציב השנתי כולל

את המקדמה הזו.

ס י ב ו ם :

הסעיף נתקבל ע"י הועדה.

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 2:

ס י ב ו ם :

הסעיף נתקבל ע"י הועדה.

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 3:

ד"ר פורת:

האם החלוקה בהצעת התקציב היא לשלושה סוגים?

היו"ר ד"ר א. גרנות:

יש לנו רק סעיפים ומעיפי משנה; לכן יש למחוק את המלים "ולפרטי ההוצאה".

י. רוקח:

הבטיחה לחת לנו את חלוקת סעיפי המשנה בהחבורה.

היו"ר ד"ר א. גרנות:

הסכימו לחת לנו את הפרטים, אבל עדיין לא קבלנו אותם, ואיננו מביאים אותם לכנסת. בחוק אריך להיות רק מה שישנו. גם אם נקבל את הסכומים, הרי הם שייכים לסעיפי משנה.

ד"ר פורת:

בסעיף 3(ב), החלוקה של המקדמה בתקציב הביניים למעיפי ההוצאה השונים נכללת כאן.

ס י ב ו ם :

הועדה קבלה את הסעיפים 3(א) ו-3(ב).

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 4:

הי"ר ד"ר א. גרנוח:

ישנם סעיפי משנה, אולם, הם אינם מפורטים.

ד"ר בדר:

אולי אפשר, באותם הסעיפים אשר יש להם סעיפי משנה, כגון התעשיה, להוסיף מספרים סידוריים?

ד"ר פורת:

אנו נסדר את הדבר.

הי"ר ד"ר א. גרנוח:

היה רצוי באמת לסדר את הסדר הזה. זוהי שאלה טכנית גרידא. שר האוצר נשאל אם הוא יכול לתת פירוט של סעיפים השונים בתחבורה, והוא אמר שאינו יכול לתת את המספרים ברגע. עכ"פ, לא קבלנו את המספרים עד היום.

פ. נפתלי:

שר האוצר הבטיח לתת את המספרים לחוק. דבר זה אינו קשה, כי הוא יכול

להעביר סכומים מסעיף לסעיף.

ס. י. כ. ו. ס.:

הועדה קבלה את סעיף 4 של חוק תקציב הפיתוח, בהנחה שסעיפי המשנה יסומנו במספרים סידוריים, ובהנחה שהועדה תקבל את הסכומים של סעיפי המשנה בתחבורה. נוסח הסעיף "באישור ועדת הכספים של הכנסת, כל סכום מסעיף משנה יחד לסעיף משנה משנה אחר שבאותו סעיף הוצאה". סעיף 4(1) נמחק.

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 5:

הי"ר ד"ר א. גרנוח:

הסעיף נמחק על ידי הוועדה.

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 6:

ד"ר פורת:

השינוי לעומת השנה שעברה הוא בזה שבשנה שעברה אפשר היה להשתמש בעודף רק חודש, אולם, בתקציב הביניים של השנה הזו הוגדר שהדבר אינו ניתן להוצאה לכוועל, והכנסת אישרה את התקופה של ששה חדשים, גם לגבי תקציב השנה שעברה.

בסעיף 6(ב) היתה התקופה בשנה שעברה של שלושה חדשים. בתקציב הביניים השנה הוארכה התקופה ל-9 חדשים. אין מניעה להאריך יותר.

י. אפרתי:

אני מציע להאריך את התקופה עד 12 חודש.

י. רוקח:

אני מתנגד להצעה להאריך את התקופה ל-12 חודש; אי אפשר יהיה לרונן על התקציב החדש בלי לדעת מה נעשה עם

התקציב הקודם, וכמה נשאר.

הי"ר ד"ר א. גרנוח:

דבר זה אינו משנה, כי בין כך יתחילו לרונן על תקציב הפיתוח הבא לפני כן. אינני מבין את התועלת הגדולה שבהצעת אפרתי, אבל אני מוכן לקבל אותה.

ס י ב ו ם:

הועדה אישרה את סעיף 6 (א) 6-6 (ב). הצעת מר אפרתי להאריך את התקופה ל-12 חודש לא נתקבלה.

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 5:

הי"ר ד"ר א. גרנוח: האם חלוקת הרזרבה היא בידי הועדה?

הממשלה מחליטה על החלוקה. אני מציע להעמיד לרשות הממשלה 3% מהתקציב; השמוש בכספי הרזרבה אינו באישור ועדת

שר האוצר א. קפלן:

הכספים.

ישנם דברים מסוימים שלהם רוצים להוציא מכספי הרזרבה; ישנה התחייבות לגבי מקוואות, ובתי ספר. ישנם כאלה מחוץ הממשלה התובעים ייעור, וישנם כאלה המתנגדים לו. אינני מציע שנחליט כעת ולהייב את הממשלה, כי הממשלה צריכה להחליט מה עדיף. אני מציע למסור את השמוש ברזרבה לשקול דעתה של הממשלה.

א. הרצפלד:

אני מציע להוסיף, אחרי המלה "לקבוע" את המלים "באישור ועדת הכספים של הכנסת". ישנו הבדל בין תקציב זה לבין התקציבים האחרים. כאן אין כל פירוט, ולשר יש בין כך יד חופשית. אינני מציע שיד זו תהיה יותר מדי חופשית.

ד"ר י. בדר:

א. מ. גניחובסקי:

אני מקבל את ההנחה שאי אפשר לכבול את ידי הממשלה בקשר לרזרבה. אבל, כיון שהתקציב אינו מפורט, הייתי מציע שנקבל אינטורמציה על השמוש בכספים.

שר האוצר א. קפלן:

אני מוכן להמציא לכם כל שלושה חודשים דו"ח. אני מוכן לרשום זאת בפרטיכל, אולם, אינני מוכן לכתוב את

הדבר בחוק.

ס י ב ו ם:

הועדה אישרה את סעיף 5, בהנחה ששר האוצר יגיש לה דו"ח על השמוש בכספי הרזרבה כל שלושה חודשים. ד"ר בדר

שומר לעצמו זכות להסתייגות בסעיף זה.

חוק תקציב הפיתוח - סעיף 7:

תאריך הפרסום הוגדל כאן.

ד"ר פורת:

אני מציע לקבוע השעה חדשים, כי יהיה לנו צורך ~~ב~~ בדו"ח על ההוצאה, בזמן שנדון על התקציב

י. רוקח:

החדש.

אם בסעיף 6 נקבע שאפשר להוציא את הכסף 9 חדשים אחרי חום שנת התקציב, הרי אי אפשר לפרסם את הדו"ח מיד אח"כ, ויש לתת לאוצר לפחות 3 חדשים כדי להכין את הדו"ח, ולפרסמו.

ד"ר פורת:

אני מציע להוסיף בסוף הסעיף את המלים: "ויכלול רשימת מלוות והקצבות שניחנו מכספי תקציב הפיתוח, ופירוט המפעלים שקבלו מלוות, וסכומי המלוות".

ד"ר י. בדר:

בקשתי בזמנו, בערך לפני שנה, את שר האוצר לתת לנו רשימה הכוללת שמות וסכומים, בנוגע למלוות האמריקאי. שר האוצר הבטיח למלא את בקשתי, אולם הדבר לא ניתן לי, למרות העובדה שהזכרתי לשר את הבטחתו פעמים אחדות. לשם הסדר הטוב במדינה, צריכים סכומים כאלה להיות גלויים.

נדמה לי שמסרתי הלוקה לפי הסקטורים. אחם יכולים להזמין את המנהל והוא יתן לכם פרטים. אינני יודע אם מקובל בעולם לתת מספרים, במה כל פירמה קבלה. לפעמים המספרים הם עצומים; אם התאחדות האכרים מקבלת סכום גדול, הרי היא צריכה לחלק אותו בין מאות אנשים. ~~הצב~~ נראה לי שפירסום הסכומים שכל פירמה קבלה יהיה משונה מאד. אבקש את מר ויטלס למסור לכם את החומר.

שר האוצר א. ספלן:

אינני רוצה לדעת פרטים על הפירמות וכו', אבל הייתי רוצה שנקבל פירוט שיתן לנו יותר מאשר סעיפי משנה.

י. רוקח:

גם אני רוצה לדעת יותר. את זאת איננו יכולים לכתוב בתוק, כיון שבתקציב הפיתוח אין פרטים. אנו יכולים להפנות לאוצר בקשה שהדו"ח יהיה יותר מפורט.

הינו"ר ד"ר א. גרנות:

בהנחה ששר האוצר נתקש למסור דו"חות מפורטים על השמוש בכספי התקציב, נחבל סעיף 7.

ס י ב ו ם :

חוק תקציב הפיתוח - סעיפים 7, 8, 9:

הסעיפים אושרו ע"י הועדה.

ס י ב ו ם :

חוק תקציב הפיחוח - תוספת ראשונה; ושניה:

התוספות נחקלו ע"י ~~הממשלה~~ הועדה. סיכום:

היו"ר ד"ר א. גרנוח: אני קובע שחוק תקציב הפיחוח נקבל ע"י הועדה. אני מבקש אז חברי הועדה להגיש את ההסתיגויות בכתב.

ג. תקציב הבטחון: (המשך הדיון נרשם ליחוד).
